ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਖੇਤਰ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ

ਬਨਾਮ

ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3621)

ਮਈ 18,2023

[ਅਭੈ ਐਸ ਓਕਾ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013-ਧਾਰਾ 24(2) ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 (2) ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦਾ ਸਥਾਨ-ਸੈਕਸ਼ਨ 24 (2) ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ-ਆਯੋਜਿਤਃ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 25-11-1980 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਪੱਖ 18-6-2003 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਇੱਕ 'ਬੀਬੀ' ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਹੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 09.06.1981 ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਖੁਦ 25-11-1980 ਨੂੰ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਰੱਦ – ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894-ਸੰਪਰਦਾ 4-ਦਿੱਲੀ ਭੂਮੀ (ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ) ਐਕਟ, 1972-ਧਾਰਾ 8-ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

ਆਯੋਜਿਤ:1.1 ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 25-11-1980 ਨੂੰ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 27-05-1985 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ 1986 ਦਾ ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 1229 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।
1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 05-06-1987 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 09-12-2004 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 18-06-2003 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਦੋ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ 1972 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੂਜਾ, 2008 ਦੀ ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 3701 ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ 22-10-2008 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 09-12-2004 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ/ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਵਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ/ਰੀਕਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
[ਪੈਰਾ 5,6][314-ਜੀ-ਐੱਚ; 315-ਏ-ਈ]

1.2 ਧਾਰਾ 4 1894 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 25-11-1980 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ 18-6-2003 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 18-06-2003 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੇਲ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਬੀਬੀ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਅੰਸਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਐਂਡ ਅਸਟੇਟਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਤੋਂ 09-06-1981 ਦੇ ਸੇਲ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਖੁਦ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ 25-11-1980 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9-11][320- ਐੱਚ; 321- ਏ, ਡੀ -ਈ]

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ 2020 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 316 ਹੈ।
ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਲ 2019 (10) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 229-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ.
ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ (2017) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 751: [2017] 4 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ. 232- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
2019 (10) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 229 ਪੈਰਾ 1 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ
[2017] 4 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 232 ਪੈਰਾ 8 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: 2023 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3621।
2014 ਦੇ ਡਬਲਿਊ ਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 6912 ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 23-03-2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ.
ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਚਨਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨਿਕਾ, ਚੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਘ, ਸੀ. ਪੀ. ਰਾਜਵਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਮੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।
ਧਰੁਵ ਮਹਿਤਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਅਮਿਤ ਗੁਪਤਾ, ਹਰੀਸ਼ੰਕਰ ਮਹਾਪਾਤਰਾ, ਸ਼ਿਵ ਵਰਮਾ, ਨਿਤਿਨ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਈਸ਼ਾਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ।
ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ, ਜੇ.
1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 6912,2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2013 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "2013 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਨੇ 1986 ਦੀ ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 1229 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 09-12-2004 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ

ਦਿੱਲੀ ਲੈਂਡਜ਼ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ) ਐਕਟ, 1972 ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1972 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਹੀਣਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 18-06-2023 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 2008 ਦੀ ਡਬਲਿਊ ਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 3701 ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 22-10-2008 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ 09-12-2004 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ/ਰੀਕਾਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੂਲ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਓ. ਟੀ. ਈ. ਐੱਚ. ਆਰ. ਐੱਸ.[1] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

3. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਣਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਟੈਕਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਿਰ' ਤੇ ਪਨਾਹ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਪੱਤਰ 1972 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

4. ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਪੜ੍ਹੀ।

5. ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਥ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 25-11-1980 ਨੂੰ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 27-05-1985 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ 1986 ਦਾ ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 1229 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ

1.2019 (10) ਐਸਸੀਸੀ 229 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕੁਲੈਕਟਰ 05-06-1987 ਨੂੰ. ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 09-12-2004 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

6. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਨੇ 18-06-2003 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਦੋ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 1 ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ 1972 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। 1. ਦੂਜਾ, 2008 ਦੀ ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 3701 ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ 22-10-2008 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 09-12-2004 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ/ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਵਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ/ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈਃ

"18. ਧਾਰਾ 24 (2) ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ 1894 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਹੈ

2013 ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

19. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ, ਉਹ 1894 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਹੈ, ਉਹ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਕਲਪਿਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਮੂਲ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਖ਼ਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ 1894 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਬਿਲਡਰਾਂ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਖਰੀਦਾਂ ਰੱਦ ਹਨ ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

20. ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਰੱਦ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਬੇਅਸਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਉਹ "ਕਬਜ਼ਾ" ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ 1894 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਨਿਯਮਤਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਕੇ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਲੈਪਸ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਪਰ ਇੱਕ ਖ਼ਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣਕਾਰੀ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ।

21. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, 1894 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਰੱਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੀ। 2013 ਐਕਟ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

22. "ਖਾਲੀ ਹੈ, ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ", ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ, ਅਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੱਕ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੱਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਅਤੇ ਪੱਕੇ ਫਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ; ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ/ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੌਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਯੂ. ਪੀ. ਜਲ ਨਿਗਮ [ਯੂ. ਪੀ. ਜਲ ਨਿਗਮ ਬਨਾਮ ਕਾਲਰਾ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ, (1996) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 124], ਜੋ ਕਿ ਐਮ. ਵੈਂਕਟੇਸ਼ [ਐਮ. ਵੈਂਕਟੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਡੀ. ਏ., (2015) 17 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1: (2017) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 387] ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

23. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ।

24. 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸਾਨਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

26. ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ (ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ.) ਬਨਾਮ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ, (2017) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 751: (2017) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 611] ਵਿੱਚ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 24 ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।(2). ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਖਰੀਦ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ/ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 1894 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ 2000 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ 2013 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵੀ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣਾ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖ਼ਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 11(4) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

27. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ ਕੇਸ [ਸਟੇਟ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ, (2017) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 751: (2017) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 611] ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ [ਸਟੇਟ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ, (2017) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 751: (2017) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 611] ਮਾਮਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ [ਮਾਮਲੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਕਨ੍ਹਈਆ ਲਾਲ, (1975) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 232], ਏ. ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ. ਐੱਸ. ਨਾਇਕ [ਏ. ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ. ਐੱਸ. ਨਾਇਕ, (1988) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 602:1988 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 372], ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ. ਪੀ. ਬਨਾਮ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ [ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ. ਪੀ. ਬਨਾਮ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਐਂਡ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, (1991) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 139], ਬੀ. ਸ਼ਮਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ (ਯੂ. ਟੀ. ਆਫ ਪਾਂਡੀਚੇਰੀ) [ਸ਼ਮਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪਾਂਡੀਚੇਰੀ (1967) ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1967 ਐਸ. ਸੀ. 1480], ਐਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਬਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ [ਐਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਬਨਾਮ ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ, (1989) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 101], ਰਾਜ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਨਰਮਦਾ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ [ਰਾਜ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਨਰਮਦਾ ਬਚਾਓ ਅੰਦੋਲਨ, (2011) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 639: (2011) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 875: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2011 ਐਸ. ਸੀ. 1989], ਹੈਦਰ ਕੰਸਲਟਿੰਗ (ਯੂ. ਕੇ.) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ [ਹੈਦਰ ਕੰਸਲਟਿੰਗ (ਯੂ. ਕੇ.) ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, (2015) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 189: (2015) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 38] ਅਤੇ ਸੰਤ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਮਾਡਰਨ ਕੋਪ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ [ਸੰਤ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਮਾਡਰਨ ਕੋਪ ਗਰੁੱਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ,(2010) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 336: (2010) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ) 904]

28. ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ [ਸਟੇਟ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਆਫ਼ ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ, (2017) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 751: (2017) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 611] ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਕਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਮਿਸਾਲਾਂ ਜੋ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਅਤੇ 2013 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ [ਸਟੇਟ (ਐਨਸੀਟੀ ਆਫ਼ ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ, (2017) 6 ਐਸਸੀਸੀ 751: (2017) 3 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਵੀ) 611] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਸਐੱਨ ਭੱਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਟਰੱਸਟ [ਸਟੇਟ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ, (2017) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 751: (2017) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 611], ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰੂਲਜ਼, 2013 ਦੇ ਆਰਡਰ 6 ਰੂਲ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (2019) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 162: (2019) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 171] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ [ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਫੁਲਾਵਤੀ, (2016) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 36: (2016) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 549], [ਦਾਨੰਮਾ ਬਨਾਮ ਅਮਰ, (2018) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 343: (2018) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 385] ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ [ਸਟੇਟ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ, (2017) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 751: (2017) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 611] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਰੰਤਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਰਡਰ 6 ਰੂਲ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਰੀਦ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਦ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

8. ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਮਾਨਵ ਧਰਮ ਟਰੱਸਟ[2] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੰਦੌਰ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਬਨਾਮ ਮਨੋਹਰਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ[3] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੁਹਰਾਈ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਦੁਹਰਾਈ ਸੀ।

2 (2017) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 751

3.2020 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 316

1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਪੈਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

"340. ..... ਲਾਭਾਰਥੀ ਭਾਵ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਲਾਭਾਰਥੀ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

10. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 25-11-1980 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ 18-6-2003 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਬਹਿਲ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਤੋਂ 18-06-2003 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੇਲ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਅੰਸਲ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਅਸਟੇਟ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 09-06-1981, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ 2-11-1980 'ਤੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੀ. ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 (2) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

(ਸਹਾਇਕਃ ਰੂਪਾਂਸ਼ੀ ਵਿਰੰਗ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler